

Cuprins

1. O viziune neașteptată	9
2. Ce văd muribunzii. Fenomenul conștientizării apropierii morții . . .	29
3. Semnale și unde. Experiențe stranii în clipa morții	56
4. Tatăl astral. Fenomenul unei prezențe resimțite	95
5. Liniștește-te. Cum își găsesc muribunzii pacea.	130
6. Mai profund. Unde se duc cei care mor?	155
7. Dincolo de hotarul magic	204
<i>Mulțumiri</i>	221
<i>Note</i>	223
<i>Bibliografie</i>	247
<i>Index</i>	253

PATRICIA PEARSON, jurnalistă și scriitoare de naționalitate canadiană, a publicat, printre altele, în *The New Yorker*, *The New York Times*, *Huffington Post*, *BusinessWeek*, *Toronto Life* și *Reader's Digest*. A colaborat cu CBS Television, History Channel și TVOntario. A coordonat activitatea de cercetare pentru documentarul *The Science of the Soul*, difuzat de History Channel (2009). Alte cărți publicate: *Playing House* (2003), *Believe Me* (2005) (romane); *When She Was Bad: How and Why Women Get Away with Murder* (1998), *Area Woman Blows Gasket* (2005), *A Brief History of Anxiety – Yours and Mine* (2008) (non-fiction).

Patricia Pearson, *Opening Heaven's Door: What the Dying May Be Trying to Tell Us About Where They're Going*

Copyright © 2014 Patricia Pearson. All rights reserved.

© 2015 by Editura POLIROM, pentru ediția în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Pe copertă: © by Hartwig HKD

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,

sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

PEARSON, PATRICIA

Viața de după moarte: relatări despre fenomene paranormale și experiențe la limita morții / Patricia Pearson; trad. de Andra Hâncu. - Iași: Polirom, 2014

Bibliogr.

Index

ISBN print: 978-973-46-4808-5

ISBN ePub: 978-973-46-5186-3

ISBN PDF: 978-973-46-5187-0

I. Hâncu, Andra (trad.)

237

Printed in ROMANIA

Patricia Pearson

VIAȚA DE DUPĂ MOARTE

Relatări despre fenomene paranormale
și experiențe la limita morții

Traducere de Andra Hâncu

POLIROM
2015

E o imagine frumoasă, care îmi amintește de un lucru pe care l-a spus cândva un psiholog de la îngrijiri paliative cu referire la lucrul de care ne temem cel mai mult : „Cine ne va purta în brațe când vom muri ?”. Cine-și va mai aminti de noi, să ne arate că încă mai sîntem acolo, pentru a nu ne mai simți singuri ?

„Tata a ajuns acasă într-o sîmbătă”, spune Karen. „Duminică seara a insistat să pregătească cina” – pentru ea, soțul ei și copiii –, „iar în ziua următoare trebuia să meargă la o întîlnire a fermierilor. Ultima dată cînd l-am văzut a fost dimineața devreme ; mi-a făcut din mîna și a aruncat ziarul aproape de ușă cu mîinile deasupra capului, ca la baschet”. Îmi arată gestul. „În acea noapte, în drum spre petrecerea organizată cu ocazia întrunirii, a avut un atac de cord foarte grav și a murit.”

Karen continuă : „După ce a murit tata, am început să folosesc mașina lui, un Ford Taurus mare și vechi. Mă făcea să mă simt mai bine, cumva, așa cum te atașezi de tricourile cuiva. Dar asta a fost tot. Pînă cînd au trecut cam șase săptămîni de la moartea lui”. Își înclină capul în timp ce se uită pe lîngă mine și-și încruntă sprîncenele, încercînd să-și amintească momentul exact :

Era o noapte foarte rece de ianuarie. Conduceam pe autostradă, iar pe scaunul de lîngă mine a apărut tata. L-am simțit așezîndu-se. Era aplecat spre sînga într-un fel anume, din cauza conformației spatelui său. Apoi, știi cum recunoști felul în care se aude respirația cuiva ? Cum îți poți da seama dacă în cameră se află fiul sau fiica ta ? Era tata. A stat cu mine în mașină cam de la Kennedy Road pînă la Pickering [16 kilometri]. Era incredibil de real și a fost o experiență care m-a schimbat profund. Eram aproape amețită. Speram că va rămîne.

Nu l-a mai simțit din nou și a tras concluzia că, de fapt, el își luase rămas-bun. Și-a amintit că vorbise cu un prieten budist care i-a explicat că, potrivit credinței sale, înainte de a pleca, sufletul mai rămîne timp de 49 de zile sau aproximativ șase săptămîni. Totuși, explicația nu i s-ar potrivi și mătușii sale, al cărei fiu murise în urmă cu 35 de ani.

Era operator pe un utilaj greu și a căzut sub gheața unui râu. Nu l-au mai găsit niciodată, nici pe el, nici utilajul lui. Foarte des, vine și se așază la capătul patului ei și stau de vorbă. „Și să nu-mi spui că sînt nebună!”, îmi zice mereu mătușă-mea.

Simons își sprijină bărbia în mîini, mă privește fix și rîde. „Pur și simplu așa e viața”, spune ea. „Famiile noastre sînt pline de fantome.” (Interesant e faptul că Simons se trage din străbuni norvegieni și scoțieni. Un studiu la care au participat văduve și văduvi din Norvegia a scos la iveală faptul că un număr neobișnuit de mare dintre aceștia – 75 % – au declarat că au simțit o prezență. Din nou, acest fapt face să crească posibilitatea ca darul unui al șaselea simț să aibă o bază genetică.)

Sondajele cu privire la reacțiile oamenilor la consilierea în perioada de doliu arată, deloc surprinzător, că adeseori ei se simt „neacceptați, anormali, neînțeleși” cînd relatează aceste întîlniri personalului medical care nu agreează implicațiile spirituale⁴¹. Medicul australian Michael Barbato, specializat în îngrijiri paliative, mișcat și uluit de experiențele strănii pe care le-a întîlnit în repetate rînduri la pacienții săi, scrie: „Numai după ce au fost informați în legătură cu răspîndirea și normalitatea halucinațiilor din perioada ce urmează unui deces majoritatea văduvilor au putut vorbi deschis, exprimîndu-și ușurarea de a fi scăpat de gîndul că ar putea fi luați drept nebuni”⁴².

De ce ar trebui să fii considerat nebun pentru o experiență atît de minunată? Iată relatarea scriitorului scandinav Johan Kuld cu privire la o experiență pe care a avut-o la scurt timp după moartea soției sale. E o poveste pentru care nu poți decît să-l invidiezi :

Într-o zi, în ianuarie, cam pe la 3 după-amiază, stăteam pe o banchetă, în camera mea. Deodată am văzut cum așa camerei s-a deschis, iar soția mea a intrat înăuntru. Zîmbea și a venit direct spre mine, acolo unde eram așezat. M-am uitat la ea ca hipnotizat și nu puteam scoate un cuvînt. Cînd a ajuns lîngă mine, și-a întins mîna și mi-a spus : „Nu fi speriat, sînt vie”. I-am luat mîna și, cînd am atins-o, am simțit că nu era rece, senzația era normală. Apoi am îndrăznit s-o

întreb : „Unde ai fost, ce s-a întâmplat ?”. „Curînd după ce am murit la spital, m-au lăsat acolo să am grijă de o femeie care era foarte bolnavă. De atunci am fost în multe locuri. Acum s-a terminat, voi pleca. Am venit să-mi iau rămas-bun.” După care a spus : „Scoate-ți pantofii și întinde-te pe pat. Mă voi întinde și eu în fața ta”. Am făcut ce mi-a cerut. Mi-a mîngîiat obrazul și mi-a șoptit cuvinte frumoase. M-a cuprins o mare bucurie, apoi o stare de calm, și am fost învăluit într-o senzație de pace care nu poate fi descrisă în cuvinte. Simțeam că mă ținea încă de mînă și mă mîngîia pe obraz – și am adormit. Cînd m-am trezit, după cîteva minute, eram singur. Locul din pat unde stătuse era gol. Plecase, dar știam că fusese acolo, că vorbea cu mine, că-mi mîngîiasse obrazul și pielea. În felul ăsta, ea și-a luat rămas-bun și mi-a mulțumit pentru timpul pe care l-am petrecut împreună.

Acest episod este încă viu în mintea mea. Nu s-a învechit și nici nu a pălit în toți anii care au trecut de atunci. M-am întrebat adeseori : „E posibil să fi visat toate astea ?”. Dar răspunsul meu este un „nu” hotărît. A fost real, dacă realitatea există cu adevărat, neobișnuit și de neuitat în același timp⁴³.

*
* * *

Faptul că mare parte dintre oameni îi simt, îi văd sau îi aud pe cei decedați nu i-ar fi surprins, de-a lungul istoriei, pe majoritatea celor care și-au trăit viețile cu presupunerea fermă că morții continuau să-i vegheze, să-i aline, să-i călăuzească și chiar să se amestece în treburile lor. Din Roma antică și pînă în Islanda secolului al XIX-lea, cei vii au împărțit pășunile și drumurile cu cei morți înaintea lor⁴⁴. (Încă o mai fac, în mod fătîș, în unele părți din Indonezia, Thailanda și Japonia, printre alte locuri.) Există posibilitatea ca oricine să-i poată vedea pe cei decedați, iar unele comunități au depus eforturi imense pentru a împiedica unele spirite să mai bîntuie sau să se rătăcească pe drumul spre destinația cuvenită lor în lumea de dincolo. Unele spirite riscuau să-i bîntuie pe cei vii, din cauza caracterului tragic sau violent al morții lor. Pentru a le ține la distanță, în anumite societăți cadavrele

erau decapitate înainte de înmormântare sau legate puternic de pământ⁴⁵. Sinucigașii sau răufăcătorii erau îngropați sub bolovani sau arși. Unii erau aruncați în mlaștini sau râuri. Nu numai Dracula, personajul lui Bram Stoker, a trebuit să fie mutilat pentru ca ne-moartea lui să devină o moarte adevărată, mai liniștitoare.

După cum notează medievalistul francez Claude Lecouteux :

Lumea era bîntuită de morții transformați în spirite ce trecuseră într-o altă stare, trăind o altă viață, intersectîndu-se permanent cu cea a oamenilor „contemporani”, mereu capabile fie să le dea informații, fie să cedeze în fața solicitărilor imperioase ale acestora. Oamenii din Evul Mediu nu se temeau de moarte : ei erau îngroziți de morți – de unii morți, în orice caz⁴⁶.

Istoricul englez William de Newburgh scria în anii 1190 : „Nu ți-ar veni ușor să crezi că din morminte ies cadavre care umblă prin lume, minate de un spirit rău, ca să-i îngrozească și să le facă rău celor vii, *dacă n-ar fi în vremurile noastre atît de multe cazuri* [sublinierea îmi aparține] susținute de numeroase mărturii”⁴⁷. Date fiind lucrurile pe care le știm cu privire la prevalența halucinațiilor în cazurile de doliu și a aparițiilor celui de-al Treilea Om, nu-i poți acuza pe strămoșii noștri că ar fi fost „needucați”. Pur și simplu vedeau anumite lucruri, iar aceste lucruri nu erau diferite de cele pe care le vedem noi.

În Europa, Biserica nu era mulțumită de această realitate trăită a prezențelor pe care le resimțeau oamenii, fiindcă nu se potrivea întru totul doctrinei creștine. „Augustin a ridicat problema percepției”, scrie Lecouteux referindu-se la influentul teolog din secolul al V-lea⁴⁸. „Aceste apariții sînt oare creațiile unor oameni adormiți, somnolenți sau cuprinși de febră?” După ce a reflectat mai mult, Augustin a decis că aparițiile erau iluzii sau mesaje trimise sufletului de Dumnezeu : „Ele îi transmit celui ce visează că trupurile moarte au nevoie de înmormântare”, de exemplu, „și toate astea fără știința foștilor proprietari ai acestor

trupuri". Dumnezeu comportându-se ca un ventriloc? O mie cinci sute de ani mai târziu, savanții interesați de subiect speculează în continuare cu privire la combinația de elemente care ar fi în joc în acest caz: spirit, imaginație, vis, semnal de la sursă. Misterul persistă.

Chaz Ebert, avocat din Chicago și văduva criticului de film Roger Ebert, s-a trezit în noaptea în care a murit tatăl primului ei soț și a avut o întâlnire aproape stereotipă cu personificarea Morții, ca și când reacția ei față de semnalul slab pe care l-a receptat ar fi fost să aibă un vis copilăresc.

Știu că pare o nebunie, i-a spus ea istoricului Studs Terkel. N-am crezut niciodată în Femeia cu Coasa, gîndeam că e doar o creatură mitologică... În mijlocul nopții, ceva m-a făcut să mă trezesc. Am deschis ușa dormitorului, iar acolo stătea o siluetă de vreo doi metri înălțime. Avea o mantie de călugăr și toate detaliile obișnuite pe care le are Femeia cu Coasa. M-am uitat să-i văd fața, dar nu avea chip – era doar întuneric. Orbitale în care trebuiau să fie ochii erau luminate. Comunica telepatic cu mine. Mi-a spus: „Nu-ți fie teamă, nu am venit după tine”. Mi-a mai spus: „Du-te la pat”. M-am uitat la patul în care dormea soțul meu, dar el nu mai era acolo. A apărut un sicriu în care era socrul meu. Totul a durat câteva secunde, după care a dispărut. Apoi soțul meu a apărut din nou în pat; l-am trezit și i-am spus că Îngerul Morții fusese acolo și că-l văzusem pe tatăl lui. El mi-a zis: „Cred că visai”. I-am răspuns: „Nu, nu visam, sînt trează!”. Apoi ne-am culcat, iar a doua zi dimineață am dat telefon și am aflat că tatăl lui murise. A murit exact cînd Moartea era în casa mea⁴⁹.

Oare Moartea ajunsese cu adevărat în casa ei? Nu, dar vestea despre moartea socrului ei a ajuns.

Despre astfel de fenomene, omul de știință Dean Radin scrie: „Această viziune este un construct izvorît din memorie și imaginație, asemănător unui vis în stare de veghe, doar că stimulul care evocă imaginea apare în altă parte sau în alt moment”⁵⁰. După cum speculează psihologul Erlendur Haraldsson, probabil că „decedatul

influențează percepția din mintea celui viu”⁵¹. Din nou : așa cum sunetul ceasului deșteptător pătrunde în somnul nostru și devine soneria telefonului sau a ceasului din turn, tot astfel există o colaborare instantanee între lume și minte.

Papa Grigore cel Mare (540-604) a examinat enigma aparițiilor, înaintînd pe o cale ce avea să contribuie într-o anumită măsură la consacrarea Purgatoriului ca loc distinct situat între Paradis și Infern, în care sufletele neliniștite așteptau să fie trimise mai departe la locul cuvenit. „De acum înainte, acești indivizi erau considerați suflete captive sau damnate. Se credea că aleșii se arată uneori, dar ei erau ușor recunoscuți pentru că radiau de fericire și frumusețe, iar clericii nu-i puteau confunda cu păcătoșii care îndurau pedepsele Purgatoriului.”⁵²

În cele din urmă, se pare că Biserica creștină a remodelat imaginea celor care se întorceau din morți, de la cea a strămoșilor călăuzitori și a morților dezorientați sau răzbunători la cea a unor ființe aflate într-o stare spirituală intermediară, care depindeau de rugăciunile celor vii ca să ajungă în Paradis. Această remodelare i-a permis Bisericii să preia controlul asupra venerării străbunilor păgîni și să-i adapteze scopurile în spiritul creștinismului. Prin urmare, călugării de la mănăstirea Cluny au stabilit data de 1 noiembrie ca ziua credincioșilor răposați, pentru a îngloba sărbătoarea păgîni a morților. Totuși, ironia sorții a făcut ca, în felul acesta, Biserica să preia experiențe frecvente și puternice, fiecare cu propriul context – al Treilea Om în momente primejdioase, aparițiile din preajma morții și cei dragi dispăruți care revin în viețile noastre –, și să le transforme în elemente de decor asociate Bisericii în care nimeni nu mai credea. Cu alte cuvinte, atunci cînd în Occident a început să scadă credința în doctrina Bisericii în general, la fel a scăzut și credința în experiențe care, din capul locului, nu au avut niciodată o legătură inerentă cu o anumită religie. Această distorsiune nu s-a produs în Asia, unde interacțiunile cu morții sînt în continuare neînhibate și prețuite.